

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

(Ændret klageadgang, dagpenge ved adoption m.v.).

(Afgivet af socialudvalget den 4. juni 1975).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med socialministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Advokatrådet, Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer og fru Gerda Lunde Nielsen, Herning, har rettet skriftlig henvendelse til udvalget. Dansk Arbejdsgiverforening har rettet mundtlig henvendelse til udvalget.

Udvalget har — herunder i et samråd med socialministeren — bl.a. drøftet dagpengelovens sammenhæng med lov om almindelig arbejderbeskyttelse, som for tiden er til revision, idet folketinget i indeværende folketingssamling behandler forslag til lov om arbejdsmiljø.

Udvalget er bekendt med, at nævnte lovforslag ikke indeholder en til den hidtidige § 37 svarende bestemmelse, hvorefter der er forbud mod, at en kvinde inden for det af bestemmelsen dækkede område genoptager sit arbejde inden for de første 4 uger efter fødslen. Socialministeren har givet udvalget tilsagn om, at arbejdsministerens opmærksomhed vil blive henledt på, at udvalget finder en nøjere overvejelse af en sådan ændring fornøden.

Udvalget har endvidere indgående drøftet den til lovens § 3 under lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede tilføjelse i lyset af den fælles indstilling, som socialministeren har modtaget fra Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark, men som ministeren ikke ganske har kunnet

følge. I udvalgets overvejelser herom er endvidere indgået de synspunkter, som fremgår af henvendelsen fra Advokatrådet.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) er enig med ministeren i den foreslåede bestemmelse, medens et *mindretal* (fremskridtspartiets og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorefter den af organisationerne foreslåede ændring anvendes.

f
Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, det konservative folkepartis, socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* udtaler følgende:

Venstre støtter som anført lovforslaget, men er betænkelig ved bemærkningerne til dettes § 1, nr. 2, især ordene „af længere varighed (6 måneder og derover)“, som med fordel kunne udgå, evt. erstattes med ordene „af længere varighed (3 måneder og derover)“.

Da formålet med bestemmelsen er at forhindre arbejdsgivere i at afskedige medarbejdere, som ser ud til at kunne blive syge i nær fremtid, må det være tilstrækkeligt, at arbejdsgiveren i så fald skal kunne på et par måneder ud i fremtiden.

Inden for mindretallet ønsker Bertel Haarder, der således støtter lovforslaget, herunder også forslaget om dagpenge ved ved adoption, at udtale betænkkelighed ved de konsekvenser, en så hårfin anvendelse af lighedsprincippet kan medføre, idet der f.eks. synes at være langt tungere vejende grunde til at yde en godtgørelse som trøst til de mange familier, der får *afslag* på ansøgninger om at adoptere, eller til familier, hvor den ene af adoptivforældrene har opgivet et job helt eller delvis for at kunne hellige sig adoptivbarnet.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger, samt med det af socialministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag og med de af mindretallet stillede ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag og med det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP), Eva Rothenborg (FP) og Karen Thurøe Hansen (KF)):

1) *Nr. 2* affattes således:

„2. Til § 3, stk. 2, føjes efter „arbejdsgiverperioden“: „, medmindre det godtgøres, at der foreligger opsigelse uden omgåelseshensigt.““

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Hanne Reintoft (DKP)):

2) *Nr. 6* udgår.

Af et *mindretal* (Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP) og Eva Rothenborg (FP)):

3) I den under *nr. 9* som § 16, stk. 1, nr. 4, foreslåede bestemmelse udgår ordene „og adoption“.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalgets medlemmer med undtagelse af Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP) og Eva Rothenborg (FP)):

4) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

„01. § 26, stk. 2, nr. 3, affattes således:

„3) i anledning af fødsel eller adoption efter kapitel 12.““

Af *mindretallet under nr. 3*:

5) *Nr. 11* udgår.

Af *mindretallet under nr. 2*:

6) Efter nr. 11 indsættes som nyt nummer:

„02. I § 33, 2. pkt., ændres „14 uger“ til: „20 uger“.“

7) I den under *nr. 12* som § 33, stk. 2, foreslåede bestemmelse udgår „14-ugers“ og erstattes af: „20-ugers“.

Af *mindretallet under nr. 3*:

8) Den under *nr. 12* som § 33, stk. 3, foreslåede bestemmelse udgår, og i 1. linje udgår ordene „og 3“.

Af *mindretallet under nr. 2*:

9) I den under *nr. 12* som § 33, stk. 3, foreslåede bestemmelse udgår „6 uger“ og erstattes af: „12 uger“.

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

10) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer:

„03. § 34, stk. 4, affattes således:

„Stk. 4. Chefen for sikringsstyrelsen kan tillade, at lønindtægt, der på grund af bestemmelsen i § 2, stk. 2, ikke er dagpenge-givende, medregnes efter stk. 1, nr. 2, og stk. 2, og at perioder, hvori kvinden på grund af arbejdsforholdets særlige karakter har måttet ophøre med arbejdet inden 8

uger før fødslen, sidestilles med perioder med dagpengegivende lønindtægt, jfr. stk. 1, nr. 2.^{““}

Af mindretallet under nr. 3:

11) Nr. 14 udgår.

12) I den under nr. 15 som § 37, 1. pkt., foreslåede bestemmelse udgår ordene „eller adoption“ og ordene „eller modtagelsen af barnet“.

Til lovforslagets titel.

13) I titlen udgår ordene „, dagpenge ved adoption“.

Af mindretallet under nr. 2:

Til lovforslagets titel.

14) I titlen udgår ordene „Ændret klageadgang“ og erstattes af: „Udvidelse af dagpengeretten ved fødsel“.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Tilføjjelsen sigter på at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med opsigelsesregler i f.eks. funktionærloven, medhjælperloven, lærlingeloven og kollektive overenskomster. En opsigelse fra arbejdsgiveren, der finder sted efter sygdommens indtræden, fritager ham ikke for dagpengeforpligtelsen, medmindre der direkte er hjemlet en opsigelsesadgang i sygdomstilfælde som f.eks. i funktionærlovens §§ 2, stk. 5 (prøvetid), eller 5, stk. 2 (opsigelse på grund af længere tids sygdom). Hvor der således i henhold til lovgivning eller overenskomst, der ikke bygger på en normal kortvarig tilknytning mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren, finder opsigelse sted med hjemmel i prøve-tidsbestemmelser, skal dagpengeudvalget ud fra den foreslåede ordlyd være berettiget til på grundlag af sagens konkrete omstændigheder at statuere, at arbejdsgiveren ikke er dagpengeforpligtet.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget opretholdes bestemmelsen i sin nuværende form, da der ikke efter forslagsstillernes opfattelse er behov for den foreslåede udvidelse af dag-

pengeudvalget, ligesom den hidtidige ankeadgang til den sociale ankestyrelse bør opretholdes.

Til nr. 3, 5, 11, 12 og 13.

Ændringsforslagene er en følge af den under nr. 8 foreslåede ændring.

Til nr. 4.

Efter bestemmelsen i dagpengelovens § 26, stk. 1, kan pensionister m.fl. ikke oppebære dagpenge under sygdom, såfremt der i de forudgående 12 kalendermåneder er udbetalt dagpenge for mere end 13 uger. Ved beregningen af dagpengeperioder efter denne bestemmelse bortses efter § 26, stk. 2, nr. 3, fra perioder, hvori der er udbetalt dagpenge i anledning af fødsel.

Da der er stillet forslag om adgang til at modtage dagpenge i anledning af adoption, findes det rigtigt også her at sidestille dagpenge ved adoption med dagpenge i forbindelse med fødsel.

Til nr. 6.

Den hidtidige barselhvile, som omfatter dagpenge for 14 uger, findes utilstrækkelig og bør forlænges til 20 uger.

Til nr. 7.

Ændringsforslaget er en følge af den under nr. 6 foreslåede ændring.

Til nr. 8.

Der stilles ændringsforslag om, at der ikke — som foreslået i lovforslaget — tillægges adoptionssøgende dagpenge, idet forslagsstillerne finder det rimeligt, at mennesker, der adopterer et barn, også er både villige og i stand til at tage sig af dette.

Til nr. 9.

Ved ændringsforslaget, der forudsætter vedtagelse af ændringsforslag nr. 6, fastsættes en hensigtsmæssig fordeling af dagpengeretten.

Til nr. 10.

Efter lærlingelovens § 10 kan såvel læremesteren som lærlingen forlange læreforholdet afbrudt i indtil 3 måneder før og 1 måned efter fødslen.

Også i andre tilfælde kan arbejdsforholdets særlige udadvendte karakter, f.eks. for

ekspeditricer og servitricer, begrundede, at kvinden må ophøre med arbejdet inden 8 uger før fødslen.

I disse tilfælde vil der ikke være ret til barseldagpenge efter dagpengeloven, da kvinden ikke opfylder beskæftigelseskravet i § 34, stk. 1, nr. 2.

Forslaget tilsigter at give chefen for sik-

ringsstyrelsen hjemmel til at videreføre den efter sygeforsikringsloven gældende praksis på dette område.

Til nr. 14.

Ændringsforslaget er en følge af de under nr. 2 og 6 foreslåede ændringer.

Jacob Sørensen (V).

Peter Holst (V).

Bertel Haarder (V).

Anna Dorith Skriver (V).

Erlendsson (FP),
næstformand.

Jørgen Junior (FP).

Eva Rothenborg (FP).

Inge Krogh (KrF).

Albertsen (S).

Svend Andersen (Bornh.s a.) (S).

Inge Fischer Møller (S).

Winnie Russell (S).

Tastesen (S),
formand.

Grethe Philip (RV).

Ebba Strange (SF).

Hanne Reintoft (DKP).

Karen Thurøe Hansen (KF).